

Lehetséges változatok a Polgári perrendtartás 121.§ (1) bekezdés első tagmondatának módosítására – kodifikációs kísérlet - Absztrakt

Előadó: Lugosi József
Phd-hallgató
ELTE ÁJK
Jogszociológia Tanszék

Konzulens: Dr.Fleck Zoltán
tanszékvezető egyetemi tanár
ELTE ÁJK
Jogszociológia Tanszék

I., A hatályos Polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III.tv. (Pp.) 121.§ (1) bek. első tagmondata szerint: „*A pert keresetlevéllel kell megindítani*”. A Pp.128.§ szerint a perindítás hatályai a keresetnek (vizontkeresetnek) az ellenféllel való közlésével állnak be. A vonatkozó jogirodalom terminológiájában is félreérthető, hogy a perindítás a keresetlevél benyújtásával (törvény szövege) vagy pedig a perindítás hatályának beállásával következik-e be (joggyakorlat), amikor a perakadályok elhárultak a kereset alperessel való közlése elől.

II., Milyen jogtörténeti előzményei vannak a kérdés szabályozásának a hazai polgári eljárásjogban? Az első eljárási törvény (1868.évi LIV.tv.64.§) pusztán csak azt határozta meg, hogy a felperesnek milyen adatokat kell a keresetében megjelölnie. A következő eljárásjogi kódexünk, az 1911.évi I.tc. (Plósz-féle Pp.) is csupán azokat az adatokat rögzítette, amelyeket a keresetlevélnek tartalmaznia kellett (jogállítást, tényállítást→129.§). A korábbi hazai polgári perrendtartások *expressis verbis nem határozták meg a polgári per kezdetét* (amelyet Plósz Sándor a polgári per centrális kérdésének nevezett), ellentétben a hatályos polgári eljárási törvénnyel.

III. Miként szabályozzák ezt a kérdést a különböző jogrendszerek? A kontinentális (germán típusú) jogrendszerek általában megkülönböztetik az ún. '*Anhängigkeit*' (147.§ ZPO) és a '*Rechtshängigkeit*' (261.§ ZPO, 261.§ öZPO, 62.§ chZPO) fogalmát. Az előbbi meghatározás a keresetlevél bíróságra történő benyújtásával, az utóbbi kifejezés, a keresetnek az alperes részére történő kézbesítésével áll be. Az angolszász típusú jogrendszerekben (Angliában 1875-ig a keresetindítás is kiváltság volt (René David)), a felperesnek rendszerint közvetlenül kell kézbesítenie a keresetlevelet az alperesnek, mielőtt benyújtja azt a bíróságra. Az angolszász jogrendszerekben a kézbesítés hagyományosan a felek feladata (Köblös Adél).

IV., A korábbi magyar polgári eljárási törvények és a nemzetközi példák bemutatása után vizsgáljuk meg, mi lehet a probléma a magyar modellel?

1., A keresetlevél bíróságra történő benyújtásának különböző anyagi jogi és eljárásjogi joghatásai is vannak. Ezek a joghatások a hatályos Pp.130.§-ára tekintettel provizórikus jelleget ölthetnek, mert nem biztos, hogy később be fognak majd állni a perindítás joghatásai is (létrejön-e a per).

2., A keresetlevél bíróságra való benyújtásakor *eljárásjogi kapcsolat* csak a felperes és a bíróság között áll fenn. A polgári per hagyományos fogalmához rendszerint hozzátartozik az ellentétes érdekű felek közötti jogvita, érdekellentét (contradictum), amely az eljárás ezen szakaszában még hiányzik, mert az alperes még nem résztvevője az eljárásnak.

3., A hazai, hatályos Pp. - *az egységes eljárás elvéből kiindulva* - a keresetlevél bíróságra való benyújtását a polgári „per” és a polgári peres „eljárás” kezdeteként határozza meg, de ez jogalkalmazási szempontjából következtetlenséghez vezethet.

V., Megoldási javaslatok de lege ferenda: **1.,** A vitatható mondat Pp.-ből való hatályon kívül helyezése. A korábbi eljárásjogi kódexek csak a kereset tartalmi elemeit rögzítették, az új eljárási törvény is követheti ezt a megoldást.**2.,** A hatályos Pp. 121.§ (1) bek. első tagmondata helyett – az V.1.ponttal szemben - javasolt alternatív megoldás lehet: „*A pert keresetlevéllel kell megindítani, de keresetlevél bíróságra történő benyújtása csak feltételes perindítást jelent*”.**3.,** Az új szabályozás egyértelműen kifejezhetné azt, hogy *a polgári (peres) eljárás és a polgári per kezdete ténylegesen nem esik egybe.*